

EXPUNERE DE MOTIVE

I. Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru denunțarea Acordului de cooperare dintre Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind aplicațiile pașnice ale energiei nucleare, semnat la Washington la 15 iulie 1998.

II. Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

România a semnat la Washington la data de 15 iulie 1998 Acordul de cooperare dintre Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind aplicațiile pașnice ale energiei nucleare (va fi denumit în continuare Acord România – SUA). Acest Acord a fost ratificat prin Legea nr. 111/1999, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 298 din 25 iunie 1999.

Acordul România – SUA se referă la transferul de informații privind dezvoltarea, proiectarea, construirea, funcționarea și întreținerea reactorilor nucleari, folosirea materialelor nucleare în cercetări din domeniile fizicii, biologiei, medicinei, agriculturii și industriei, securitatea și mediul înconjurător.

De asemenea, sunt incluse prevederi referitoare și la transferul reciproc de materiale, echipamente și componente, precum și la depozitarea, transferul, reprocessarea și îmbogățirea materialelor nucleare, protecția fizică și aplicarea sistemului de garanții nucleare al Agenției Internaționale pentru Energia Atomică.

Odată cu aderarea la Uniunea Europeană, România a devenit parte la Comunitatea Europeană pentru Energie Atomică (EURATOM) și în consecință, la Acordul încheiat între Guvernul Statelor Unite ale Americii și Comunitatea Europeană pentru Energie Atomică (EURATOM) privind cooperarea în domeniul folosirii pașnice a energiei atomice (va fi denumit în continuare Acord Euratom – SUA). Acordul Euratom – SUA a fost semnat la Bruxelles la data de 7 noiembrie 1995 și publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L120 din 20 mai 1996.

Prin documentul de poziție aferent cap. 14 – Energie (CONF-RO 2/02), România și-a asumat angajamentul să înceteze valabilitatea acordului de cooperare referitor la utilizarea pașnică a energiei nucleare pe care îl are încheiat cu Statele Unite ale Americii. În urma analizării Acordului România – SUA, precum și a Acordului Euratom – SUA, s-a constatat că aria de aplicare a prevederilor Acordului Euratom – SUA este mai largă decât cea a Acordului România-SUA.

În conformitate cu prevederile art. 14 alin. 3 din Acordul România – SUA, dispozițiile articolelor 5-9 și 11 vor continua să fie în vigoare, „atâta timp cât orice materiale, echipamente sau componente supuse acestor articole rămân pe teritoriul părții în cauză sau sub jurisdicția ori controlul ei în orice alt loc, sau până la momentul în care

părțile convin ca asemenea materiale, echipamente sau componente nu mai sunt utilizabile pentru nici o activitate nucleară relevantă din punct de vedere al garanțiilor”.

Datorită faptului că dreptul comunitar este prioritar dreptului național al Statelor Membre ale Uniunii Europene și pentru evitarea paralelismului de legislație, nu pot fi menținute ambele Acorduri în vigoare.

În conformitate cu prevederile art. 35, lit. a), coroborate cu lit. h) din Legea nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul a activităților nucleare, republicată, Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN) este autoritatea națională care inițiază proiecte de acte normative în domeniul său de competență, care controlează, potrivit legii, aplicarea prevederilor tratatelor internaționale și a reglementărilor naționale în vigoare privind controlul garanțiilor, protecția fizică, traficul ilicit, transportul materialelor nucleare și radioactive, securitatea nucleară a instalațiilor nucleare și radiologice.

2. Schimbări preconizate

În conformitate cu doctrina de specialitate a dreptului comunitar, și în baza prevederilor Tratatului Euratom, ca urmare a statutului României de Stat Membru al Uniunii Europene, de la data aderării României se aplică Acordul încheiat între Guvernul Statelor Unite ale Americii și Comunitatea Europeană pentru Energie Atomică (EURATOM) privind cooperarea în domeniul folosirii pașnice a energiei atomice.

III. Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic

Prezentul proiect de act normativ nu are impact macroeconomic.

2. Impactul asupra mediului de afaceri

Prezentul proiect de act normativ nu are impact asupra mediului de afaceri.

3. Impactul social

Prezentul proiect de act normativ nu are impact social.

4. Impactul asupra mediului

Prezentul proiect de act normativ nu are impact asupra mediului.

IV. Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Prezentul proiect de act normativ nu are impact asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung.

V. Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare

Prezentul proiect de act normativ nu aduce nici o modificare sau completare și nici nu abrogă vreun act normativ în vigoare.

De asemenea, în vederea implementării eficiente a acestui proiect de act normativ, nu este necesar să fie elaborate alte acte normative.

2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie

Prezentul proiect de act normativ nu transpune și nici nu implementează un act comunitar. Acest proiect de act normativ urmărește alinierea legislației naționale la legislația comunitară.

3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente

Prezentul proiect de act normativ nu conține prevederi care ar putea încălca deciziile Curții Europene de Justiție sau alte documente emise de una din instituțiile Uniunii Europene.

4. Evaluarea conformității:

Nu este cazul

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

În conformitate cu prevederile art. 2 alin 1 coroborat cu art. 4 alin. 2 din Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană, ratificat prin Legea nr. 157/2005, la data de 1 ianuarie 2007 România a devenit parte la Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice (Tratatul Euratom), și în consecință, la Acordul încheiat între Guvernul Statelor Unite ale Americii și Comunitatea Europeană pentru Energie Atomică (EURATOM) privind cooperarea în domeniul folosirii pașnice a energiei atomice.

6. Alte informații

Atât Acordul România – SUA, cât și Acordul Euratom- SUA conțin prevederi referitoare la aplicare unor dispoziții care vor continua să fie în vigoare și după încetarea sau suspendarea unuia dintre acorduri, pe care le detaliem mai jos:

□ **Art. 5 din Acordul România – SUA** se referă la depozitare și transferuri, prevăzând ca materialele nucleare, care fac obiectul acordului, să fie depozitate numai într-o instalație asupra căreia părțile convin. Spre deosebire de aceste dispoziții, **Acordul Euratom – SUA** prevede, la art. 8 alin. 3, că depozitarea materialelor nucleare la care face referire Acordul se realizează în instalațiile nucleare care asigură nivelurile de protecție fizică stabilite de Anexa C la documentul elaborat de Agenția Internațională pentru Energia Atomică (AIEA), INFCIRC/254/Rev.1/Partea 1 (Ghidul privind transferul materialelor nucleare).

□ **Art. 6 din Acordul România – SUA** se referă la retratarea și îmbogățirea materialelor nucleare, procese care sunt interzise, cu excepția situației în care părțile prevăd altfel, în timp ce art. 8 din **Acordul Euratom – SUA** conține dispoziții referitoare la reprocesarea și îmbogățirea materialelor nucleare, procese care pot fi permise de către părțile implicate.

□ **Art. 7 din Acordul România – SUA** se referă la protecția fizică și părțile (în speță România și SUA) adoptând măsuri de protecție fizică care să prevadă recomandările conținute în documentul AIEA INFCIRC/225/Rev.3. În mod similar, **Acordul Euratom – SUA** prevede aplicarea măsurilor de protecție fizică în conformitate cu recomandările conținute în documentul AIEA INFCIRC/225/Rev.3. Suplimentar, Acordul Euratom – SUA prevede ca măsurile de protecție fizică să fie la nivelurile criteriilor stabilite de Anexa C la documentul elaborat de AIEA INFCIRC/254/Rev.1/Partea 1. De asemenea, prevede că transportul internațional de materiale nucleare, care sunt obiectul Acordului Euratom – SUA, se va realiza în conformitate cu prevederile Convenției privind protecția fizică a materialelor nucleare.

□ **Art. 8 din Acordul România – SUA** se referă la ne folosirea materialelor, echipamentelor și componentelor transferate în baza Acordului pentru aplicații explozive sau militare. În mod similar, **Acordul Euratom – SUA** prevede că, în conformitate cu prevederile Acordului, cooperarea va fi realizată pentru utilizare pașnică și că materiale care fac obiectul acordului nu vor fi utilizate pentru orice dispozitiv nuclear exploziv, pentru cercetarea și dezvoltarea oricărui dispozitiv nuclear exploziv, sau pentru scopuri militare.

□ **Art. 9 din Acordul România – SUA** se referă la aplicarea sistemului de garanții, în baza acordurilor încheiate de fiecare parte cu AIEA pe acest domeniu. În mod similar, **Acordul Euratom – SUA** prevede că aplicarea sistemului de garanții se realizează în conformitate cu prevederile Tratatului Euratom, și ale acordurilor pe care le are încheiate Euratom și SUA cu AIEA.

VI. Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, instituite de cercetare și alte organisme implicate

În conformitate cu prevederile art. 35, lit. a), coroborate cu lit. h) din Legea nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul a

activităților nucleare, republicată, Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN) este autoritatea națională care inițiază proiecte de acte normative în domeniul său de competență, care controlează, potrivit legii, aplicarea prevederilor tratatelor internaționale și a reglementărilor naționale în vigoare privind controlul garanțiilor, protecția fizică, traficul ilicit, transportul materialelor nucleare și radioactive, securitatea nucleară a instalațiilor nucleare și radiologice.

Prin acest proiect de lege se urmărește alinierea la legislația comunitară și evitarea oricărei situații prin care s-ar putea declanșa procedura de infringement (încălcare) a dreptului comunitar prevăzută de Tratatul Euratom. De asemenea, Acordul Euratom – SUA conține prevederi care dau naștere la mai multe drepturi pentru România decât Acordul România – SUA.

Din aceste considerente nu a fost necesară consultarea cu organisme neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme.

2. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în Condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative

Prezentul proiect de act normativ nu privește activitățile autorităților administrației publice locale.

3. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente

Prezentul proiect de act normativ nu se referă la domeniile de activitate aflate în coordonarea consiliilor interministeriale permanente.

4. Informații privind avizarea de către Consiliul Legislativ, Consiliul Suprem de Apărare a Țării, Consiliul Economic și Social, Consiliul Concurenței sau Curtea de Conturi

Consiliul Legislativ a avizat favorabil proiectul de lege prin avizul nr.830 din 15 iulie 2008.

VII. Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

Prezentul proiect de act normativ este publicat pe pagina de internet a Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare, respectând prevederile legale în vigoare cu privire la transparența decizională și accesul la informațiile de interes public.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Implementarea proiectului de act normativ nu are impact asupra mediului și nici efecte asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.

VIII. Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Proiectul de act normativ va fi pus în aplicare fără să fie nevoie de înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor deja existente.

Luând în considerare necesitatea denunțării, în cel mai scurt timp, a Acordului de cooperare dintre Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind aplicațiile pașnice ale energiei nucleare, semnat la Washington la 15 iulie 1998, propunem ca proiectul de Lege să fie adoptat în procedura de urgență prevăzută de art.76 alin.(3) din Constituția României, republicată.

Având în vedere cele prezentate mai sus, a fost elaborat prezentul proiect de lege pe care îl supunem PARLAMENTULUI spre adoptare.

~~PRIM-MINISTRU~~

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU